

[Korneliusen]

I 1981 nedsatte daværende justitsminister hr. Ole Espersen et udvalg, retssikkerhedsudvalget, som havde til opgave at forbedre adgangen til retshjælp, fri proces m.m. Justitsministeren har i dag givet udtryk for, at også han ønsker, at denne adgang skal forbedres, men det virker alligevel, som om justitsministeren ikke er oprigtigt interesseret i at fremskynde indførelse af et bedre niveau på hele retshjælpsområdet, og derfor fremsætter socialdemokratiet, SF og VS dette beslutningsforslag for at forbedre befolkningens adgang til at udnytte de eksisterende ordninger i udvidet omfang.

Forslaget omhandler forbedringer på de tre eksisterende områder og en nyskabelse. Det handler om fri proces, om offentlig retshjælp ved advokater og om forbedrede forhold for private retshjælpsinstitutioner.

Hvad angår fri proces, gør der sig det gældende, at de økonomiske rammer ikke har været ændret siden 1978. Vi mener derfor, der er behov for at ændre disse rammer i overensstemmelse med den løn- og prisudvikling, som har fundet sted siden da. Og vi ønsker – for ikke at komme i den situation med jævne mellemrum her at skulle justere beløbene – at foreslå en automatisk regulering af disse beløb med det formål, at flere mennesker på et bedre niveau kan få gavn af de regler, der eksisterer om fri proces.

Vi ønsker også en fritagelse for at erstatte modpartens omkostninger i forbindelse med en retssag. Vi er blevet overbevist på møder og ved henvendelser om, at en række mennesker afstår fra at gå ind i en retssag, fordi de er bange for økonomisk at komme til at hænge på modpartens omkostninger.

Vi ønsker også som konsekvens af dette, at omkostningerne til fri proces fuldt ud betales af det offentlige.

Med hensyn til offentlig retshjælp ved advokater har vi tilsvarende synspunkter også om grænserne, som i dette tilfælde ikke er hævet siden 1980. Også her finder vi anledning til at justere og foreslå automatik.

Endvidere forekommer det os mærkværdigt, at den procentandel, man kan komme til at betale, er større netop på et område, hvor en proces synes at løbe frem mod en forligssituation, end i en sag, hvor situationen er totalt uklar. Derfor foreslår vi, at egenbetalingen på dette område afskaffes.

Vi ønsker også at styrke befolkningens adgang til at drage nytte af de private retshjælpsinstitutioner både ved en regulering af satserne, en automatisk regulering af beløbene og for at tilskynde til oprettelsen af nye institutioner. Vi finder, at netop de private retshjælpsinstitutioner kan give en kontaktflade til befolkningen, som er mere nærværende end det officielle system.

Som et nyt punkt foreslår vi, at der finder oplysningsvirksomhed sted om befolkningens adgang til at bruge de eksisterende ordninger, og at der her påhægtes en mulighed for bearbejdning og indsamling af resultater, så vi ved kommende ændringer af lovgivningen har et bedre grundlag end det, der rent faktisk er i dag.

Justitsministeren var ligesom vi opmærksom på, at økonomien i dette forslag vil blive hævet – det bliver dyrere. Men hvis man ønsker, at flere mennesker på et bedre niveau kan drage fordel af de retshjælpsforanstaltninger, som findes i landet, må vi selvfølgelig også være villige til at betale de penge, det koster, og jeg skal på socialdemokratiets vegne sige, at vi gerne vil gå ind i en drøftelse med justitsministeren om tilsvarende besparelser eller rokeringer i øvrigt på justitsministeriets budget.

Hagen Hagensen (KF):

Mit partis ordfører i denne sag, hr. Per Stig Møller, kan ikke være her i dag, og i stedet for fremkommer der nogle bemærkninger fra min side.

Dette forslag er langt mere omfattende, end dets titel angiver. Det går ud på en omlægning af hele den offentlige retshjælpspolitik, og der er nok grund til at se lidt nøjere på, om det nu også er hensigtsmæssigt i hvert fald på nuværende tidspunkt.

Forslaget går dog ikke så langt, som det er gengivet i artiklen fra Retfærd, der er trykt som bilag til beslutningsforslaget, og hvori det hedder, at socialdemokratiet i sit første program helt tilbage i 1876 og langt, langt frem i tiden havde det krav, at der skulle være fri retshjælp til alle. Det er nu forladt, men det kunne drisk siges også med et citat fra den artikel i Retfærd, der er gengivet, hvor forfatterne skriver: »Ud fra en mere uvenlig synsvinkel kunne man også sige, at socialdemokratiet måske ikke har været in-